

V I Lenin

Vår närmaste uppgift

Den ryska arbetarrörelsen är för närvarande inne i en övergångsperiod. Det som de socialdemokratiska arbetarorganisationerna i Västregionen, Petersburg, Moskva, Kiev och andra städer inledde så strålande slutfördes genom att Rysslands socialdemokratiska arbetarparti grundades (på våren 1898). Efter detta väldiga framsteg tycks den ryska socialdemokratin för en tid ha uttömt alla sina krafter och ha återgått till enskilda lokala organisationers splittrade arbete. Partiet har inte upphört att finnas till, det har bara dragit sig inom sitt skal för att samla krafter och ge en fast grund åt enandet av alla ryska socialdemokrater. Den närmaste och mest brådskande uppgiften för de ryska socialdemokraterna är att genomföra detta enande, att utarbeta en lämplig form för det och att definitivt frigöra sig från snäv lokal splittring.

Vi är alla överens om att det är vår uppgift att organisera proletarietets klasskamp. Men vad är klasskamp? Är det klasskamp, när arbetarna på en enskild fabrik, i ett enskilt yrke börjar kämpa mot sin herre eller sina herrar? Nej, det är bara svaga ansatser till klasskamp.

Arbetarnas kamp blir klasskamp först då alla avancerade representanter för hela landets arbetarklass blir medvetna om att de bildar en enda arbetarklass och börjar kämpa inte mot enskilda företagare utan mot kapitalisternas hela klass och mot regeringen som stöder denna klass. Först då den enskilde arbetaren förstår att han tillhör hela arbetarklassen, då han inser att hans dagliga, lilla kamp mot enskilda företagare och enskilda ämbetsmän är en kamp mot hela bourgeoisin och mot hela regeringen, först då blir hans kamp klasskamp. ”Varje klasskamp är emellertid en politisk kamp” - dessa berömda ord av Marx får inte uppfattas så, att varje kamp som arbetare för mot företagare alltid är en politisk kamp. De måste uppfattas så, att arbetarnas kamp mot kapitalisterna nödvändigtvis blir politisk kamp i den mån som den blir klasskamp. Det är just socialdemokraternas uppgift att genom att organisera arbetarna, genom att bedriva propaganda och agitation bland dem förvandla deras spontana kamp mot förtryckarna till en kamp av hela klassen, till ett bestämt politiskt partis kamp för bestämda politiska och socialistiska ideal. En sådan uppgift kan inte lösas enbart genom lokalt arbete.

Det lokala socialdemokratiska arbetet har redan nått en ganska hög nivå i vårt land. De socialdemokratiska idéernas frön har redan sått överallt i Ryssland. Alla ryska arbetare från Petersburg till Krasnojarsk och från Kaukasien till Ural känner redan till arbetarflygbladen, den socialdemokratiska litteraturens första form. Vad vi nu behöver göra är just att sammanföra hela detta lokala arbete till ett enda partis arbete. Vår största brist, som vi måste sätta in alla våra krafter på att undanröja, är det lokala arbetets snäva, ”amatörmässiga” karaktär. På grund av denna amatörmässighet förblir en massa utslag av arbetarrörelsen i Ryssland rent lokala händelser och förlorar en stor del av sin betydelse som exempel för hela den ryska socialdemokratin, som stadium i hela den ryska arbetarrörelsen. På grund av denna amatörmässighet inser arbetarna inte i tillräcklig grad att deras intressen är gemensamma över hela Ryssland och de förbinder inte i tillräcklig grad tanken på rysk socialism och rysk demokrati med sin kamp. På grund av denna amatörmässighet diskuteras kamraternas varierande åsikter i teoretiska och praktiska frågor inte öppet i ett centralorgan, de bidrar inte till att ett gemensamt partiprogram och en gemensam taktik utarbetas utan förlorar sig i ett snävt cirkelväsen eller leder till att lokala och tillfälliga särdrag omåttligt överdrivs. Nu får det vara nog med denna amatörmässighet! Vi är redan tillräckligt mogna för att övergå till gemensamt arbete, till utarbetande av ett gemensamt partiprogram, till gemensam diskussion av vårt partis taktik och organisation.

Den ryska socialdemokratin har gjort en hel del för att kritisera gamla revolutionära och socialistiska teorier. Den har inte inskränkt sig enbart till kritik och teoretiserande; den har bevisat, att dess program inte hänger i luften utan tillmötesgår den breda spontana rörelsen

bland folket, dvs fabriksproletariatet; det återstår nu för den att ta följande, särskilt svåra men i gengäld också särskilt viktiga, steg: att utarbeta en till våra förhållanden anpassad organisation för denna rörelse. Socialdemokratin inskränker sig inte till att blott och bart tjäna arbetarrörelsen: den är "socialismens förening med arbetarrörelsen" (för att använda Karl Kautskys definition, som återger de viktigaste idéerna i "Kommunistiska manifestet"); dess uppgift är att tillföra den spontana arbetarrörelsen bestämda socialistiska ideal, att förbinda den med socialistiska åsikter, som måste vara i nivå med den moderna vetenskapen, att förbinda den med systematisk politisk kamp för demokrati som medel att genomföra socialism, kort sagt att sammansmälta denna spontana rörelse till en ouplöslig enhet med det revolutionära partiets verksamhet. Socialismens och demokratins historia i Västeuropa, den ryska revolutionära rörelsens historia, vår arbetarrörels erfarenheter – detta är det material vi måste behärska för att utarbeta en ändamålsenlig organisation och taktik för vårt parti. "Bearbetningen" av detta material måste emellertid vara självständig, ty färdiga förebilder kan vi inte finna någonstans. Å ena sidan är förhållandena för den ryska arbetarrörelsen helt annorlunda än de västeuropeiska; det skulle vara mycket farligt att göra sig några illusioner härom. Å andra sidan skiljer sig den ryska socialdemokratin på det mest väsentliga sätt från tidigare revolutionära partier i Ryssland. Nödvändigheten att lära oss revolutionär och illegal teknik hos de gamla ryska mästarna (vi tvekar inte det minsta att erkänna denna nödvändighet) fritar oss således inte alls från skyldigheten att uppträda kritiskt mot dem och att självständigt utforma vår organisation.

När denna uppgift ställs, reser sig två huvudfrågor med särskilt eftertryck. 1) Hur skall nödvändigheten av fullständig frihet för den lokala socialdemokratiska verksamheten kombineras med nödvändigheten att bilda ett enhetligt – och följaktligen centralistiskt – parti? Socialdemokratin får hela sin kraft från den spontana arbetarrörelsen, som framträder på olika sätt och vid olika tid i olika industricentra; de lokala socialdemokratiska organisationernas verksamhet är grunden för all partiverksamhet. Men om detta blir en verksamhet av isolerade "amatörer", så går det inte ens, strängt talat, att kalla den socialdemokratisk, ty detta blir inte organisation och ledning av proletariats klasskamp. 2) Hur skall man kombinera socialdemokratins strävan att bli ett revolutionärt parti, som ställer kampen för politisk frihet som sitt huvudmål, med att socialdemokratin bestämt vägrar att organisera politiska sammansvärjningar, bestämt vägrar att "kalla arbetarna till barriaderna" (såsom P B Axelrod riktigt uttryckt saken) eller att överhuvudtaget påtvinga arbetarna en eller annan "plan" för attack mot regeringen, som gjorts upp av ett följe revolutionärer?

Den ryska socialdemokratin har full rätt att anse, att den löst dessa frågor teoretiskt; att uppehålla sig vid detta skulle innebära att upprepa det som sagts i artikeln "Vårt program". Nu gäller det den praktiska lösningen på dessa frågor. Denna lösning kan inte ges av en enskild person eller en enskild grupp, den kan bara ges av hela socialdemokratins organiserade verksamhet. Vi tror, att den mest brådskande uppgiften för närvarande är att gripa sig an med att lösa dessa frågor och för den skull måste vi ställa som vårt närmaste mål att starta ett partiorgan, som utkommer regelbundet och är nära förbundet med alla lokala grupper. Vi tror, att socialdemokraternas hela verksamhet under den närmaste framtiden måste vara inriktad på att organisera denna sak. Utan ett sådant organ kommer det lokala arbetet att förbli snäv "amatörmässighet". Bildandet av partiet kommer att i betydande grad förbli tomma ord, om inte partiet på rätt sätt representeras av en bestämd tidning. En ekonomisk kamp, som inte samordnas av ett centralorgan, kan inte bli hela det ryska proletariats klasskamp. Det går inte att föra politisk kamp om inte hela partiet uttalar sig i politikens alla frågor och ger inriktning åt kampens olika yttringar. Det går inte att organisera och disciplinera de revolutionära krafterna och att utveckla den revolutionära tekniken, om inte alla dessa frågor diskuteras i ett centralorgan, om man inte kollektivt utarbetar vissa former och regler för hur

saken skall skötas, om man inte – genom ett centralorgan – slår fast att varje partimedlem är ansvarig inför hela partiet.

När vi talar om nödvändigheten att koncentrera partiets alla krafter – alla skrivande krafter, alla organisationstalanger, alla materiella tillgångar osv – på att grunda och korrekt leda ett organ för hela partiet, så avser vi inte alls att andra verksamhetsformer, exempelvis lokal agitation, manifestationer, bojkotter, avslöjande av angivare, avslöjande av enskilda representanter för bourgeoisin och regeringen, proteststrejker etc etc, skall skjutas i bakgrunden. Vi är tvärtom övertygade om att alla dessa verksamhetsformer utgör grunden för partiets verksamhet. Men utan att samordnas genom ett organ för hela partiet kommer alla dessa former för revolutionär kamp att mista nio tiondelar av sin betydelse, de kommer inte att leda till att det skapas gemensamma partierfarenheter, till att det skapas traditioner och kontinuitet i partiet. Partiorganet kommer inte alls att konkurrera med denna verksamhet utan kommer i stället att få ett väldigt inflytande på att den sprids, konsolideras och systematiseras.

Nödvändigheten av att koncentrera alla krafter på att starta ett regelbundet utkommande och distribuerat partiorgan beror på att den ryska socialdemokratin befinner sig i en helt annan situation än socialdemokratin i andra europeiska länder och de gamla ryska revolutionära partierna. Bortsett från tidningar har arbetarna i Tyskland, Frankrike osv en massa andra sätt att låta sin verksamhet offentligt komma till uttryck, andra sätt att organisera rörelsen: parlamentarisk verksamhet, valagitation, folkmöten, deltagande i lokala samhällliga institutioner (i stad och på land), öppen verksamhet av yrkesförbund (fackföreningar, skrån) etc etc. Tills vi vunnit politisk frihet måste ersättningen för allt detta, ja allt detta, vara en revolutionär tidning och utan en sådan är någon bred organisation av hela arbetarrörelsen omöjlig i vårt land. Vi tror inte på sammansvärjningar, vi förkastar individuella revolutionära aktioner för att störta regeringen. Den praktiska parollen för vårt arbete är orden ”Studieren, propagandieren, organisieren” – studera, propagera, organisera – som fälldes av Liebknecht, en veteran i den tyska socialdemokratin, och endast ett

partiorgan kan och måste bli medelpunkten för denna verksamhet.

Men är det möjligt att starta ett sådant organ, så att det fungerar riktigt och någorlunda stabilt, och under vilka omständigheter kan det ske? Detta skall vi syssla med nästa gång.

Skrivet tidigast i oktober 1899

Publicerat ffg 1925 i *Leninskij sbornik* III